

Sygn. akt I C 578/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Janusz Supiński

Protokolant: Katarzyna Kucharska

po rozpoznaniu w dniu 18.10.2018 r. w Giżycku

sprawy z powództwa (...) SA w B. - Białej

przeciwko M. K., L. K.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanych M. K. i L. K. solidarnie na rzecz powoda (...) SA w B. - Białej kwotę 37,00 (trzydzieści siedem) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 08.04.2018r. do dnia zapłaty.

II. W pozostałym zakresie powództwo oddala.

III. Zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 13,49 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 578/18

UZASADNIENIE

Powód (...) **S.A. w B.** wniósł o zasądzenie solidarnie na jego rzecz od pozwanych M. K., L. K. kwoty 913,46 złotych wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 08.04.2018 r. do dnia zapłaty. Nadto domagał się zasądzenia od pozwanych kosztów procesu. Powód oparł roszczenie na zawartej z pozwanymi umowie pożyczki nr (...) oraz podpisanym przez pozwanych wekslu, zgodnie z którym pozwani zobowiązali się do zapłaty dnia 07.04.2018 r. kwoty 913,46 zł. W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwani poprzez podpisanie weksla, zobowiązali się do zapłaty kwoty wskazanej w wekslu, stąd też powód wezwał pozwanych do wykupu weksla, a po bezskutecznym upływie określonego terminu, skierował niniejszy pozew. Nadto powód podał, że pozwani, podpisując kalendarz spłaty rat znali doskonale wysokość zobowiązania i termin spłaty.

Pozwani **M. K. i L. K.** nie kwestionowali powództwa co do zasady. Wskazali przy tym, że pozostają w stałym kontakcie z windkatorem, z którym ustalili sposób spłat i wysokość poszczególnych rat. Podali przy tym, że mają świadomość powstałego u strony powodowej zadłużenia, spłacają dług w miarę swoich możliwości, zaś zaległości w spłacie rat wynikają z trudnej sytuacji materialnej uwarunkowanej m.in. problemami zdrowotnymi.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 28.06.2016 r. (...) S.A. z siedzibą w B. jako pożyczkodawca oraz pozwani M. K. i L. K. jako pożyczkobiorcy zawarli umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na podstawie której pozwani otrzymali pożyczkę w wysokości 1.000 zł. Zgodnie z zawartą umową pozwani mieli dokonać spłaty pożyczki w 30 równych miesięcznych ratach po 70 zł każda w łącznej wysokości 2100 zł. Termin ostatniej raty przypadał na 08.01.2019 r.

dowód: umowa k 53

plan spłat k 54

Zabezpieczeniem pożyczki był weksel własny in blanco nie na zlecenie, którego ważność strony określiły w umowie do momentu spłaty zobowiązań pożyczkobiorcy z tytułu tej umowy. Integralną częścią przedmiotowej umowy była deklaracja wekslowa, regulująca tryb i terminy upoważniające pożyczkodawcę do wypełnienia weksla.

dowód: weksel k 5

Pozwani M. K. i L. K. na dzień 08.03.2018 r. zapłacili na rzecz powoda łącznie kwotę 1.263 zł z tytułu spłaty zawartej umowy pożyczki.

dowód: dowody wpłat k 56-67

W dniu 08.03.2018 r. powód wypowiedział pozwanym umowę pożyczki z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia i informacją o wypełnieniu weksla. Powód wskazał, że dług pozwanych obejmuje kwotę 907,00 zł niespłaconej pożyczki oraz 6,46 zł tytułem umownych odsetek z tytułu braku spłaty rat w terminie za każdy dzień zwłoki.

dowód: wypowiedzenie k 6, 7

Po wezwaniu do zapłaty pozwani w dniu 16.04.2018 r. zapłacili kwotę 100 zł, w dniu 21.05.2018r. – kwotę 240 zł, w dniu 14.06.2018r. – kwotę 100 zł, w dniu 16.07.2018r. – kwotę 100 zł i wreszcie w dniu 07.11.2018r. – kwotę 260 zł.

dowód: potwierdzenia wpłat k 56-58

Sąd zważył, co następuje:

Bezspornym w sprawie jest ustalony wyżej stan faktyczny, co wynika przede wszystkim z treści dokumentów zalegających w aktach sprawy, ale również z twierdzeń samych pozwanych. Mając na uwadze, że strona powodowa nie kwestionowała w żadnym zakresie twierdzeń pozwanych, należało uznać je za wiarygodne i oprzeć na nich rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Nie można też pominąć faktu, że owe twierdzenia strony pozwanej korelują w całości z bezosobowym materiałem dowodowym sprawy. Będąc zresztą przy tym bezosobowym materiale dowodowym sprawy należy też wspomnieć o dokonanym zwrocie pisma pełnomocnika powoda z dnia 09.10.2018r. (k 40-48), a to wobec niezuzupełnienia braków formalnych tegoż pisma przez wspomnianego już pełnomocnika strony powodowej. Uszczupliło to w sposób zdecydowany ów materiał bezosobowy, co wszakże nie przeszkodziło w poczynieniu ustaleń faktycznych, opisanych powyżej.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia pozostała wysokość zobowiązania pozwanych wobec powoda, a to wobec wpłat dokonywanych przez pozwanych. Jakkolwiek bowiem pozwani nie kwestionowali tego, że nie wywiązywali się z terminowej spłaty rat, to jednak wskazali, że powód nieprawidłowo określił w wypowiedzeniu umowy i wekslu wysokości zadłużenia pozwanych, a nadto podnieśli, że pozostają w kontakcie z windykatorem i spłacają zadłużenie w miarę swoich możliwości.

Analizując roszczenia powoda Sąd w pierwszej kolejności dostrzegł oparcie owych roszczeń o weksel i związane z tym unormowania. Niewątpliwym przy tym jest, że weksel stanowił zabezpieczenie spłaty pożyczki, był on wystawiony in blanco nie na zlecenie, a zasady wypełnienia weksla regulowała deklaracja wekslowa, co wprost wynika z treści samej umowy pożyczki. Strona powodowa jednak nie przedstawiła Sądowi owej deklaracji wekslowej, podobnie zresztą jak pozwani. Ma to pierwszorzędne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności w świetle podniesionego przez pozwanych zarzutu nieprawidłowego wypełnienia weksla. Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 160) wystawca weksla odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla. Przepis art. 10 w/w ustawy przewiduje jednak, że jeżeli weksel, niezpełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

„Wręczeniu weksła in blanco towarzyszy porozumienie dotyczące uzupełnienia weksła. Istnienie porozumienia co do uzupełnienia weksła jest obligatoryjne, związane jest z wystawieniem i wydaniem weksła in blanco. Z brzmienia art. 10 wynika konieczność istnienia porozumienia stron (zob. A. Szpunar, Komentarz, s. 77) ... Skoro wystawca wydał weksel in blanco, to tym samym upoważnił otrzymującego weksel do wypełnienia go zgodnie z umową (orz. SN z 5.3.1929 r., Rw. 182/29, Gł.Pr. 1929, poz. 36) ... W wyniku wypełnienia weksła in blanco częściowo niezgodnie z porozumieniem na niekorzyść osoby na nim podpisanej, osoba ta może stać się zobowiązana wekslowo w granicach, w których tekst weksła odpowiada porozumieniu – deklaracji wekslowej (wyr. SN z 26.1.2001 r., II CKN 25/00, L.). W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że w razie naruszenia uprawnienia do uzupełnienia weksła in blanco przez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia weksel in blanco został wręczony, osoba na nim podpisana staje się zobowiązana wekslowo w granicach w jakich tekst weksła jest zgodny z upoważnieniem (por. wyr. SN z 22.6.2006 r., V CSK 70/06, OSNC 2007, Nr 4, poz. 59; wyr. SN z 1.12.2010 r., I CSK 181/10, L.) ... Weksel in blanco powinien być uzupełniony przez posiadacza zgodnie z przepisami prawa wekslowego i zawartym porozumieniem pomiędzy osobą na wekslu in blanco podpisaną a pierwszym nabywcą weksła, tj. remitentem ... Uzupełnienie weksła niezgodnie z umową nie czyni weksła nieważnym, powoduje natomiast to, że dłużnik może postawić zarzut nieprawidłowego uzupełnienia weksła ... Jeżeli dłużnik twierdzi, że weksel był wydany in blanco, a wypełnienie jego nastąpiło niezgodnie z umową musi on najpierw udowodnić, że w jakiegokolwiek formie zawarto porozumienie; na nim spoczywa ciężar dowodu, a nie na posiadaczu weksła. Ciężar dowodu, że weksel wypełniono niezgodnie z porozumieniem, spoczywa na dłużniku, który może korzystać ze wszystkich środków dowodowych przewidzianych w KPC (zob. orz. SN z 2.5.1930 r., C II 97/30, RPEiS 1930, s. 201; orz. SN z 24.10.1962 r., II CR 976/61, OSN 1964, poz. 27; NP 1964, Nr 11, s. 112 z glosą A. S. Ważbińskiego; orz. SN z 28.10.1963 r., II CR 249/63, OSN 1965, poz. 208; orz. SN z 24.2.1928 r., I C 273/27, Zb. Orz. SN 1928, poz. 27; wyr. SN z 17.1.2008 r., III CSK 193/07, PB 2008, Nr 5; wyr. SA w Poznaniu z 2.3.2005 r., I ACA 1413/04, OSA 2006, Nr 4, poz. 10; wyr. SA w Katowicach z 29.8.2007 r., I ACA 442/07, Biul. SA Katowice 2008, Nr 1; wyr. SA w Poznaniu z 9.3.2011 r., I ACA 122/11, Lex Nr 989634; wyr. SA w Poznaniu z 31.3.2011 r., I ACA 164/11, Legalis) ... Zarówno na stwierdzenie faktu wystawienia weksła in blanco, jak i wypełnienia go niezgodnie z wolą wystawcy dowód ze świadka jest dopuszczalny, gdyż ustawa dowodu tego nie wyłącza (orz. SN z 12.1.1934 r., C I 2217/33, (...) 1934, poz. 1248; (...) 1935, s. 207) ... Suma wekslowa może być określona w porozumieniu poprzez wskazanie konkretnej kwoty lub poprzez opisowe określenie jej wysokości, np. do wysokości niespłaconej pożyczki wraz z odsetkami i innymi kosztami ... Posiadacz weksła jest zobowiązany do uzupełnienia weksła na sumę odpowiadającą zawartemu porozumieniu ... W razie niezgodnego z porozumieniem wypełnienia weksła in blanco na niekorzyść dłużnika wekslowego (osoby, która wręczyła weksel in blanco) nie powstaje zobowiązanie o treści wyrażonej w wekslu. Nie oznacza to jednak, iż w każdym wypadku wypełnienia weksła in blanco niezgodnie z porozumieniem, osoba która weksel wręczyła nie jest w ogóle zobowiązana wekslowo. Będzie tak w sytuacji uzupełnienia weksła in blanco nie przez osobę upoważnioną lub w przypadku uzupełnienia weksła in blanco otrzymanego przez odbiorcę na zabezpieczenie określonej wierzytelności po jej wygaśnięciu na skutek spełnienia świadczenia (wyr. SN z 26.1.2001 r., III CKN 25/00, OSNC 2001, Nr 7–8, poz. 117 oraz orzeczenia SN tam powołane) lub po jej przedawnieniu (orz. SN z 19.11.2004 r., V CK 228/04, OSP 2005, Nr 11, poz. 130) ... Należy podzielić wyrażany w piśmiennictwie oraz orzecznictwie pogląd, że w razie naruszenia upoważnienia do uzupełnienia weksła in blanco przez wpisanie w nim wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia został wręczony, osoba na nim podpisana staje się zobowiązana wekslowo w granicach, w jakich tekst weksła jest zgodny z upoważnieniem. Uzupełnienie weksła in blanco o kwotę wyższą od tej, na której wpisanie pozwala deklaracja wekslowa nie spowoduje, iż zobowiązanie wekslowe pozwanego w ogóle nie powstało, lecz uległo ograniczeniu jedynie do wysokości kwoty mieszczącej się w ramach upoważnienia (por. orz. SN z 26.1.2001 r., II CKN 25/00, OSNC 2001, Nr 7–8, poz. 117; wyr. z 9.12.2004 r., II CK 170/04, Gl. 2006, Nr 4, poz. 28)”. [tak: M. C., L. B., Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 6, W. 2013].

W realiach niniejszej sprawy należy stwierdzić, że brak przedstawienia Sądowi deklaracji wekslowej, o której przecież wspomina umowa pożyczki, musiał doprowadzić do wniosku, że sam weksel został wypełniony prawidłowo w tym znaczeniu, że powód miał prawo co do zasady ten weksel wypełnić. Inną natomiast kwestią pozostaje prawidłowość wypełnienia przedmiotowego weksła w zakresie wskazanej w nim kwoty. Co do wysokości kwoty wskazanej w wekslu - i szerzej całego roszczenia powoda w niniejszym sporze – dostrzec należy dowody wpłat przedstawione przez

pozwanym, a z których wynika, że w okresie do stycznia 2018 roku pozwani uiszcili na rzecz powoda łącznie kwotę 1263 zł, w tym kwotę 70 zł wpłaconą w dniu 22.12.2017r. w ramach jednej większej wpłaty (łącznie wpłata 283 zł w tym 70 zł z tytułu rozliczenia pożyczki nr (...)). Suma wpłat dokonanych przez L. i M. K. w okresie przed wypowiedzeniem umowy pożyczki sprawia, że kwota wskazana w wekslu nie odpowiada rzeczywistemu zadłużeniu pozwanym, które na dzień 08.03.2018r. wynosiło 837 zł, a nie jak to wskazano w wypowiedzeniu umowy – 907 zł. Nie ulega przy tym wątpliwości, że pozwani nie dokonywali wpłat w lutym i marcu 2018 roku, co upoważniło stronę powodową do wypowiedzenia pozwanym umowy i postawienia w stan wymagalności całej niespłaconej jeszcze kwoty pożyczki. Nie ulega też wątpliwości, że roszczenie powoda w dniu wniesienia pozwu (24.04.2018r.) było zasadne, przynajmniej co do zasady, choć nie uwzględniało ani kwoty 70 zł, wpłaconej przez pozwanym w grudniu 2017r., ani też kwoty 100 zł wpłaconej przez tychże pozwanym w dniu 16.04.2018r. (k 58). Należy też wspomnieć o kwocie 6,46 zł, wskazanej w wypowiedzeniu umowy pożyczki (k 6 i 7) jako „umowne odsetki z tytułu braku spłaty w terminie za każdy dzień zwłoki” i następnie dochodzonej pozwem. Strona powodowa ani w przedmiotowym wypowiedzeniu umowy pożyczki z 08.03.2018r., ani też w pozwie nie dookreśliła w żadnej mierze sposobu wyliczenia owych odsetek (brak podstawy obliczeń, wskaźnika obliczeń i okresu uwzględnionego w obliczeniach), co pozbawiło Sąd możliwości skontrolowania zasadności roszczenia w tym zakresie i uwzględnienia tej kwoty w orzeczeniu końcowym. Samo wskazanie, iż kwota ta stanowi jakieś odsetki za jakiś okres od jakiejś podstawy to dalece za mało, by móc skutecznie domagać się od przeciwnika procesowego zapłaty tak „skalkulowanej” kwoty.

Wracając do roszczeń powoda wskazać trzeba, że pozwani, już po wytoczeniu powództwa uiszcili na rzecz (...) SA jeszcze łącznie kwotę 700 zł tytułem rozliczenia umowy nr (...), czego zresztą strona powodowa nie kwestionowała. Oznacza to, że roszczenie powoda w tym zakresie wygasło, ale powód do końca sporu podtrzymywał swoje roszczenia w całości. Musiało to skutkować oddaleniem powództwa w tej części. Uwzględniając dodatkowo, że pozwani dokonali spłaty zadłużenia przed wytoczeniem powództwa w wysokości łącznej 170 zł, roszczenia powoda zostały uznane za niezasadne w części przekraczającej kwotę 37 zł, o czym, na podstawie art. 720 § 1 kpc, orzeczono w pkt I i II wyroku.

W odniesieniu do żądania odsetek w przedmiotowej sprawie wskazać należy, że w oparciu o regulację zawartą w art. 48 prawa wekslowego zasadnym było zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 37 zł. Jak wskazuje literatura przedmiotu w przypadku weksli płatnych w oznaczonym dniu (z terminem płatności) oprocentowanie kapitału, jeżeli zostało przez strony ustalone musi zostać uwzględnione z góry, przy oznaczeniu sumy wekslowej, co oznacza, że wierzyciel oblicza odsetki od kapitału i dolicza je do niego, a co łącznie stanowi sumę wekslową, dokładnie w wekslu oznaczoną. Natomiast czym innym są odsetki za opóźnienie w zapłacie sumy wekslowej, których wierzyciel może żądać na podstawie art. 48 pkt 2 prawa wekslowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9.07.2015 r., V Aca 8/15, OSA/Kat.2015 nr 4, poz. 3, L.). Wynikająca z art. 5 prawa wekslowego klauzula oprocentowania ma zastosowanie tylko do weksli płatnych za okazaniem lub pewien czas po okazaniu. Żądanie zasądzenia odsetek w wysokości przewyższającej odsetki ustawowe za opóźnienie jako niedopuszczalne podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Regulacja zawarta w tym przepisie ma zastosowanie w wypadku częściowego uwzględnienia żądań. W takiej sytuacji decydować o zwrocie kosztów procesu będzie stosunek poniesionych kosztów przez obie strony oraz zakres wygranej przez każdą ze stron, a wyjątkowo charakter sprawy. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielania kosztów procesu strony powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę, a zatem powód w 95,95 %, a strona pozwana w 4,05 %. Po stronie powoda Sąd uwzględnił kwotę 46 zł tytułem opłaty sądowej, 270 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa zaś po stronie pozwanej nie powstały żadne koszty procesu. Po dokonaniu stosownych wyliczeń Sąd orzekł jak w pkt III sentencji (333 zł x 4,05%).